

**NEPOSTOJANJE USLOVA ZA POSTOJANJE TEHNOLOŠKOG VIŠKA****Zakon o radu****član 179 tačka 9)**

Potreba za poslovima za koje zaposleni ispunjava uslov

Sentenca:

Ako je u vreme kada je zaposleni proglašen viškom postojala potreba za poslove za koje je zaposleni ispunjavao uslov, nema uslova da se on oglasi tehnološkim viškom.

Iz obrazloženja:

"Naime, prema razlozima ožalbene presude prvostepeni sud ne prihvata značaj činjenice da je tuženi primio druga lica s pozivom na odredbu člana 182 Zakona o radu. Prema kojoj normi, ako otkáže Ugovor o radu zaposlenom u slučaju iz člana 179 tačka 9 ovog Zakona, poslodavac ne može na istim poslovima da zaposli drugo lice u roku od 6 meseci od dana prestanka radnog odnosa. Ova norma reguliše pravnu situaciju, kada posle prestanka radnog odnosa zaposlenog u roku od 6 meseci računajući od toga događaja nastane potreba za prijemom zaposlenih na poslovima za koje zaposleni višak ispunjava uslove. Od ove materijalno pravne situacije treba razlikovati slučaj kada je potreba posla postojala u vreme kada je zaposleni oglašen viškom i to za poslove za koje je on ispunjavao uslove. Tada nema uslova da se zaposleni oglasi viškom, već se njegov radno-pravni status rešava primenom pravila o izmeni ugovorenih uslova rada, a na osnovu odredbe čl.171 stav 1 tačka 1 ovog Zakona ("Službeni glasnik Republike Srbije" br. 24/05 sa novelama). Isto važi i u slučaju zasnivanja radnog odnosa na neodređeno vreme sa novim zaposlenim u vreme koje gravitira otkazu iz ovog razloga. Radi toga, za pravilnu primenu materijalnog prava u odnosu na ovaj razlog bilo je nužno utvrditi, da li je tačna okolnost da je tuženi zasnivao radni odnos na neodređeno vreme sa drugim licima, a ako jeste kada je taj radni odnos zasnovan, sa kojim licima i na kojim poslovima, koji su uslovi propisani za obavljanje tih poslova i da li je tužilja ispunjavala te uslove. Za slučaj da je do zasnivanja radnog odnosa sa drugim licima došlo zbog potrebe posla koja je postojala u vreme koje gravitira donošenju osporenog rešenja, i to za poslove za koje je tužilja ispunjavala sve potrebne uslove, tada to ne bi moglo ostati bez značaja za ocenu zakonitosti osporenog pojedinačnog pravnog akta. Radi toga, bilo je nužno razjasniti i kada je stvarno nastala potreba za popunu slobodnih radnih mesta i koja su to slobodna radna mesta (naravno pod pretpostavkom da je tuženi poslodavac vršio zasnivanje radnog odnosa na neodređeno vreme sa drugim licima u periodu donošenja osporenog rešenja i uz ispunjene druge prethodno naznačene uslove). U toj situaciji okolnost što su ukinuti poslovi tužilje, a što stovarište ne radi ne bi bila

dovoljna da se tužilja oglasi viškom - zaposleni za čijim je radom prestala potreba, što vodi otkazu Ugovora o radu iz ovog razloga.

Prvostepeni sud u ožalbenoj presudi navodi da je Pravilnik o izmenama Pravilnika o radnom organizovanju - sistematizaciji radnih mesta br. 732 od 19.02.2009. godine, kojim je ukinuto radno mesto poslovođe stovarišta objavljen na oglasnoj tabli 9.02.2009. godine, o čemu je sačinjena beleška na samom aktu. Tužilačka strana je izjašnjavajući se na ovaj akt navela da taj akt nije objavljen i da je retroaktivno donet i na tu okolnost predložila saslušanje svedoka M. D, S. T, A. D. i B. O. (zapisnik sa ročišta od 03.12.2009. godine). Prvostepeni sud je ovaj dokazni predlog odbio pozivajući se na razlog da su činjenice u ovoj pravnoj stvari dovoljno razjašnjene. Tačna je i činjenica da je na izmenama Pravilnika o radnom organizovanju - sistematizaciji radnih mesta tuženog br.732 od 19.02.2009. godine, navedeno i ovo: "istaknuto i objavljeno na oglasnoj tabli društva 19.02.2009. godine". Međutim, dozvoljeno je dokazivati da sadržaj naveden u ovoj belešci predstavlja neistinito utvrđene činjenice u smislu člana 221 stav 1 Zakona o parničnom postupku. Tužilačka strana je u tom smislu dala odgovarajuće dokazne predloge na naznačene okolnosti. Ove činjenice mogu biti važne za donošenje odluke jer od odgovora na pitanje da li su ukinuti poslovi tužilje ili ne, zavisi i odgovor na pitanje da li je prestala potreba za njenim radom na tim poslovima. Na ovo ukazuje i žalba navodom, da je prvostepeni sud odbio predloženi dokaz saslušanjem naznačenih svedoka i ukazujući s tim u vezi da je činjenično stanje ostalo nepotpuno utvrđeno, jer nije raspravljeno sporno pitanje koje se odnosi na akt o sistematizaciji - njegovu izmenu."

(Rešenje Apelacionog suda u Beogradu, Gž.1. 5001/2010 od 14.6.2010. godine)